

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
2. Kőnigné Nagy Magdolna
3. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Kőnigné Nagy Magdolna
Levelezési cím: 7252, Attala Széchenyi u.20/a
Telefonszám: 06304545977
E-mail cím: konignemagdi73@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Úrnapi körmenet
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:⁴

x nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:
Attala

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- x települési** tájegységi ágazati

amely értéktár neve: **Attalai Értéktár Bizottság**

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Úrnapja a katolikusok fő ünnepe, az Úr Testének és Vérének, az Oltáriszentségnek az ünnepe, mely pünkösd után a tizedik napra esik. Magyarországon, pünkösd második vasárnapján tartják az Úrnapi ünnepet. Körmenetben kiviszik az Oltáriszentséget az utcákra és a terekre, ez a fő eseménye a körmenetnek, melynek célja az volt, hogy „Krisztus titokzatos teste”, az oltáriszentségség minél közelebb kerüljön az emberekhez. Az oltáriszentség úrnapi körbehordozásának, a néphagyományban a gonoszt, a betegségeket és a természeti csapást elűző erőt tulajdonítottak. Az úrnapi munkaszünetet szigorúan betartották.

Régi szokás, hogy a négy égtáj felé, oltárokat építenek, és ott megállva imádkoznak és énekelnek a hívek. Az első adatok magyarországi megünnepléséről 1292-ből és 1299-ből valók.

Általános szokás a körmeneten a sok virágdísz: az úrnapi idejére már teljes virágdíszbe öltözteti a tavaszt vagy a kora nyarat a természet. Az úrnapi körmenettel összeforrt a virágszőnyegek készítése-virágszirom szórása, „lombkapolna készítése”, a falusi virágsátrak, a virágokkal díszített oltárok képe.

Községünkben mindig is szorgalmas és nagyon vallásos közösség élt. Mivel a körmenet megszervezése, illetve a virágsátrak felállítása a település lakóitól sok-sok erőfeszítést igényelt, ezért a falu apraja-nagyja összefogott és tette a dolgát. A stációkat egy-egy tehetősebb család, vagy egy nagyobb közösség – pl. egy utca közössége – készítette el kora reggel. Sok volt a tennivaló az úrnapi oltárok körül is. Az oltár belső oldalaira a legkülönbözőbb virágokból kötött koszorút akasztanak fel, hátsó falán szentképet helyeznek el. Előtte állt az asztal-„oltár”-, hímzett értékes oltárterítővel letakarva. Az oltárra gyertyatartókat, virággal teli vázákat és egy feszületet állítanak. Az oltár közepén szegfűből és búzavirágból font nagyobb koszorú fekszik, ebbe állítják az Oltáriszentséget. Az ünnep délelőttjén a falu lakossága a templomba, a szentmisére igyekezett. A jeles napra templomunk is megújul, virágba öltözik. A körmenetre – a szentáldozást követően – a szentmise vége előtt kerül sor.

Településünk, a Kálváriához vezető utcába, „lombkapolnákat” állítanak a körmenet útvonalán, faágakat szúrtak a földbe, a gyerekek a virágszirmokat gyűjtötték a virágszirom szóráshoz: az úrnapi előkészületekben gyakorlatilag az egész falu részt vett. A körmenetnek Magyarországon, más országoktól eltérően, négy stációja van. Négy oltárt állítanak, amelyet a pappal és az Oltáriszentséggel végigjárnak a hívek ünnepélyesen, kísérettel, énekszóval, baldachin alatt, díszes tartóban az úgynevezett úrmutatóban – monstranciában – a pap által hordozott Oltáriszentséggel vonultak végig.

A körmenet élén általában feszületet vivő személy, utána fehér ruhába vagy népviseletbe öltözött első áldozó lányok szórnak virágszirmokat az útra. Őket templomi és egyesületi zászlók követik, továbbá gyermekek és ministránsok csoportja. Az Oltáriszentséget vivő pap felett baldachin, előtte füstölő gondoskodik a tömjénfüstről, majd a hívek serege zárja a sort.

Az úrnapi körmenetnek saját liturgiája van. Mind a négy stációnál megállnak, imádkoznak és az evangéliumi részlet felolvasását követően, a pap a négy égtáj felé szenteltvizet hintett, illetve az első áldozó kislányok a tovahaladó oltáriszentség elé rózsaszirmokat szórtak. Ezután az ünneplő közösség, visszaindult a templomba. Ott a „Krisztus teste és szent vére” kezdetű énekkel az úrnapi szentmise véget ért.

A hársfaágakkal díszített lombkapolnákról, hazafelé mindenki tört egy ágacska, és azt tartották: hazaérve annyi Miatyánkot kell elmondania, ahány levél volt az ágacska vagy a hazavitt ágat a ház négy sarkába tűzték, hogy megóvja a házat a villámcsapástól.

7.Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Az évszázados vallási szokások, hagyományok, nemcsak szakrális útmutatást adnak, hanem megtanítottak bennünket az élet szépségére, és egyúttal örökké velünk maradó élményt nyújtanak. Ma élő hívő emberek feladata, hogy újra felfedezzük, és mint gazdagságot tovább adjuk a jövő nemzedék számára az Úr titokzatos jelenlétét az élet kenyérében.

“Én vagyok a mennyből alászállott, élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért.” (Jn 6,51)

7.A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Attala község krónikája

8.A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.attala.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális- dokumentációja

1940. 06. 02. KALÓT nap Attalán. Egyszerű plébános ur. elől Tóth Sándor, Földvári József, Vanyai János, Puska János, Guljas József, Tar József.

1939. Úrnapi körmenet. Elöl virágot szóró lányok. Bal oldalon első Tóth Sándor, jobb oldalon Földvári József mögötte Orbán János. Az ombellát és az oltárszentséget körülvevők leventék. Őket követik a körmenet résztvevői.

1958. Úrnapi körmeneten. Balról jobbra: Kalocsa Margit, Kertész Mariska, Földvári Mariska, háttérben a régi felső bolt.

1992. Úrnapi körmenet. Nemeth István plébános, ombella viselői: Papp V. János, Kalocsa (Péti) János, Kalocsa Jenő, Hambuch József, lámpavivők: Hambuch Árpád, Gekemesi Balázs, Kalocsa Zsolt, Orosvári Tibor, kántorok: Kalocsa Tünde, Csillag Imre.

1. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
2. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
3. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról